

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การหาคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,154 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, 2567ข : ออนไลน์)

3.1.2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกครูของแต่ละโรงเรียนตามขนาดของสถานศึกษาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดสถานศึกษา	ประชากรครู	กลุ่มตัวอย่างครู
ขนาดเล็ก	185	28
ขนาดกลาง	1,030	156
ขนาดใหญ่	587	89
ขนาดใหญ่พิเศษ	352	54
รวม	2,154	327

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 (2567ข : ออนไลน์)

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert Scale) (Likert, 1993) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 22 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านวิสัยทัศน์	จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านความคิดสร้างสรรค์	จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านความรับผิดชอบ	จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านการตัดสินใจ	จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 26 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	จำนวน 4 ข้อ
2. ด้านการวัดและประเมินผล	จำนวน 5 ข้อ
3. ด้านการนิเทศการศึกษา	จำนวน 5 ข้อ

4. ด้านการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 6 ข้อ
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	จำนวน 6 ข้อ

3.3 การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.3.1. ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นนิยามศัพท์ของภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

3.3.2 เลือกเทคนิคที่ใช้ในการวัดเจตคติของตามแนวคิดของลิเคิร์ทที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จากมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด ดังนี้

5 หมายถึง มีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร หรือการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร หรือการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร หรือการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร หรือการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร หรือการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3.3.3 สร้างข้อความเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 22 ข้อความ และข้อความเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 26 ข้อความ ตามนิยามศัพท์ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3.4 นำข้อความที่สร้างขึ้นทั้งหมดมาปรับปรุงภาษาให้อ่านง่าย เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน แล้วจัดเรียงข้อความตามรูปแบบของการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อ นำแบบตรวจสอบความตรงของข้อความรายข้อให้ประธานกรรมการและกรรมการตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ลงความเห็นว่าคุณข้อความแต่ละข้อตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยให้ +1 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าตรง ให้ 0 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าไม่แน่ใจ

และให้ -1 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าเป็นไม่ตรง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อด้วยวิธีการหาค่าดัชนี IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยนำคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 คน มาหาค่าเฉลี่ยรายข้อแล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (วีระยุทธ พรพจน์ธนาศ, 2565 : 187) แล้วนำไปใช้สร้างแบบสอบถามภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ได้ข้อความที่ใช้สอบถามภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 22 ข้อ และได้ข้อความที่ใช้สอบถามการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 26 ข้อ

3.3.5 นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 4 มาสร้างเป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยจัดเรียงข้อความหรือข้อคำถามตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มทดลองที่เป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-Total Correlation) คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อความที่ใช้สอบถามภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร จำนวน 22 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.58 ถึง 0.92 และได้ข้อความที่ใช้สอบถามการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล จำนวน 26 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.54 ถึง 0.88

3.3.6 นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 5 มาสร้างเป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยจัดเรียงข้อคำถามตามลำดับของตัวแปร แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ครั้งแรก จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204) คัดเลือกข้อที่มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.71 - 0.90 (Sarr & Ba, 2017 : 99) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร เท่ากับ 0.94 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล เท่ากับ 0.96 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97

3.3.7 สรุปข้อคำถามที่หาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นแล้วตามข้อ 6 มาจัดเรียงให้เรียบร้อยสมบูรณ์เป็น 1 ฉบับ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.4.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีส่งถึงครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเดือนเมษายนถึงกันยายน 2568

3.4.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งด้วยตนเอง และส่งทางไปรษณีย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนดำเนินการเผยแพร่แบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) ให้กับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยกำหนดวันการปิดการตอบกลับแบบสอบถามออนไลน์

3.4.3 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน และข้อมูลการตอบกลับแบบสอบถามออนไลน์ มีความสมบูรณ์ครบ 327 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560 : 60)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร
อยู่ในระดับ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร
อยู่ในระดับ มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร
อยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร
อยู่ในระดับ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร
อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3.5.2 การวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยอย เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560 : 60)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ยุคดิจิทัล อยู่ในระดับ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ยุคดิจิทัล อยู่ในระดับ มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ยุคดิจิทัล อยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ยุคดิจิทัล อยู่ในระดับ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ยุคดิจิทัล อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3.5.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยอย เขต 1 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560 : 212)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.91 - 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71 - 0.90 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31 - 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 - 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

3.5.4 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยอย เขต 1 ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 สถิติพื้นฐาน

3.6.1.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

3.6.1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.6.1.3 ร้อยละ

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.6.2.1 หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความและเนื้อหาที่วัด (Index of Item - Objective Congruence: IOC)

3.6.2.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient)

3.6.2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 204)

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.6.3.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient)

3.6.3.2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)